

VERKLARING VAN GUIMARÃES

Verklaring voor de promotie van UNESCO sites en groene wegen als gezamenlijke bestemmingen in Europa

De groene wegen vormen een zeer aantrekkelijke bestemming voor het actieve toerisme en spelen een vitale rol in de economische ontwikkeling van de streken die ze doorkruisen. Op Europees vlak zien we tal van succesrijke voorbeelden, wat andere spelers inspireert om nieuwe projecten op poten te zetten. Groene wegen als bron van essentiële inkomsten voor de lokale en regionale economie verspreiden zich overal in Europa en kennen een belangrijk groeipotentieel.

Er bestaan geen systematische statistieken of een volledige inventaris van de opgeheven spoorlijnen en hun conversie in groene wegen op continentaal niveau. Toch worden allerlei soorten lijnen courant gesloten. We schatten dat er in Europa ongeveer 19.000¹ kilometer aan groene wegen aangelegd zijn op het tracé van oude spoorlijnen, wat slechts 15 à 20 % bedraagt van al de opgeheven lijnen. De toekomstige conversie in groene wegen van de lijnen die nog niet aangelegd werden, bieden een belangrijk nog te ontwikkelen potentieel. Om nog maar te zwijgen over de groene wegen die via de jaagpaden langs kanalen en rivieren lopen, een mooi gebruik van het uitgebreide watererfgoed in Europa.

De 354 UNESCO Werelderfgoedsites in Europa vertegenwoordigen ongeveer de helft van het totaal aantal sites die wereldwijd opgenomen zijn in de lijst en worden als een belangrijke troef beschouwd voor het Europese toerisme².

Veel groene wegen liggen dicht bij UNESCO Werelderfgoedsites, maar tot hertoe werden er nog geen gezamenlijke inspanningen gedaan om dit als voordeel uit te spelen voor deze beide belangrijke culturele bronnen. Er is echter wel een fijne band tussen de twee.

Groene wegen zijn op hun beurt van een uitzonderlijk cultureel belang omdat ze hun oorsprong vinden langs spoorwegen of waterwegen die vaak een rijke geschiedenis hebben. Denk maar aan de talrijke dienstgebouwen zoals oude stations die een nieuwe

---

¹ Schatting van de Europese Vereniging van Groene Wegen

² UNESCO - http://www.unesco.org/new/en/brussels/about-this-office/single-view/news/supporting_sustainable_tourism_in_europe_the_eu_china_touri-1/

Voorstel

bestemming kregen en aan de waardevolle bouwwerken zoals tunnels, viaducten, sluisen enz.

De groene wegen bieden toegang tot de UNESCO werelderfgoedsites door middel van niet-gemotoriseerde transportmiddelen, voornamelijk te voet en met de fiets. We stellen een duidelijk positieve tendens vast ten opzichte van het "actieve" toerisme. Het wandelen en fietstoerisme zit in de lift op internationaal niveau.

Tegelijkertijd vormt het culturele en industriële toerisme een van de belangrijkste markten die bovendien het snelst groeit. De culturele en creatieve industrie (ICCREA) wordt steeds vaker aangesproken om de toeristische bestemmingen te promoten en hun marktpositie en aantrekkelijkheid te versterken.

De aantrekkelijkheid van de UNESCO sites en de groene wegen zou sterk kunnen toenemen indien deze bestemmingen samen gepromoot werden. Deze beide bronnen getuigen van de geschiedenis van Europa, bezitten een gemeenschappelijke identiteit en bieden een unieke kans om een breder gamma toeristen te bereiken: de gebruikers van de groene wegen kunnen ook de UNESCO sites bezoeken en de bezoekers van de UNESCO sites zouden de kans grijpen om langs de groene wegen te wandelen of te fietsen. Dit biedt mooie perspectieven voor de ontwikkeling van het duurzame toerisme in de streken die doorkruist worden, wat zowel de toeristen als de lokale bevolking ten goede komt.

Veel Europese steden (bv. Amsterdam, Brugge, Brussel, Gent, Barcelona, Venetië ...) worden overspoeld door hordes toeristen. Het Greenways Heritage project kan bijdragen tot een betere spreiding van de toeristische bezoeken. Vaak verbinden de groene wegen de UNESCO werelderfgoedsites met rurale zones die niet platgelopen worden door toeristen en zelfs te weinig van het toerisme profiteren. Zo kan een gedeelte van de toeristische overbelasting in de steden geheroriënteerd worden naar het platteland.

Het doel van deze Verklaring is het UNESCO erfgoed en andere uitzonderlijke sites in de nabijheid van groene wegen te promoten als een essentieel onderdeel van deze groene wegen en beide belangrijke bronnen als gezamenlijke bestemming te promoten.

Met dit doel voor ogen verbinden de Europese Vereniging van Groene Wegen en de ondertekenaars van deze verklaring zich ertoe om in het kader van hun competentie en binnen hun werkingsdomein:

1. samen de promotie van de groene wegen en de UNESCO sites te verzekeren voor een grotere zichtbaarheid als gezamenlijke toeristische bestemmingen. Hiertoe worden de troeven van de UNESCO sites mee opgenomen in de informatie over de betrokken groene wegen en worden de groene wegen aangegeven in de buurt van de UNESCO sites;
2. de fysieke verbindingen tussen deze beide bronnen te ontwikkelen en aan te moedigen zodat de toegang voor de toeristen die via de groene wegen naar de UNESCO sites gaan door middel van niet-gemotoriseerde vervoersmiddelen vereenvoudigd wordt. Er moeten maatregelen genomen worden om ervoor te zorgen dat de gebruikers van de groene wegen onbezorgd kunnen genieten van hun bezoek aan de UNESCO sites, in het bijzonder wat betreft het stallen van fietsen en bagage;

Voorstel

3. nieuwe toeristische producten te ontwikkelen die beide belangrijke bronnen aanboren, de UNESCO sites en de groene wegen, en aantrekkelijke circuits te ontwikkelen die het plaatselijke culturele erfgoed tot hun recht laten komen. Deze circuits zouden zowel voor toeristen als voor touroperators beschikbaar moeten zijn;
4. de informatie voor de toeristen te verbeteren om hen aan te moedigen om te kiezen voor de UNESCO sites + de groene wegen als gezamenlijke bestemming. Deze informatie laat de toeristen de bezienswaardigheden ontdekken in de buurt van de groene wegen en de UNESCO sites, zodat ze van beide kunnen genieten. Afhankelijk van het geval wordt het meest geschikte medium aangewend. Het gebruik van online-informatie en van de nieuwe informatietechnologie (GIS van de route met informatie over de culturele bezienswaardigheden en de toeristische producten) en de promotie van de culturele en creatieve industrie (ICCREA) die nuttige en aantrekkelijke informatie verschaft over de route (3D-beelden en virtuele bezoeken, video gemaakt met drones, enz.) worden aangemoedigd;
5. een gestructureerd toeristisch product promoten en de lokale kmo's betrekken bij het toeristische aanbod door hun competenties te verbeteren zodat zij competitiever kunnen zijn:
  - a. Hun capaciteit verhogen om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de klanten en om toeristische producten te creëren;
  - b. Het gebruik van de nieuwe informatietechnologie promoten zodat ze beter in staat zijn om zich te positioneren op een globale markt en hun zichtbaarheid te vergroten;
  - c. Gunstige omstandigheden creëren om de samenwerking tussen kmo's te bevorderen en een lokaal, nationaal en/of internationaal netwerk op te zetten om meer toeristen aan te trekken en de resultaten van de kmo's te doen groeien;
6. een effectieve publiek-privé-, publiek-publiek- en privé-privésamenwerking te promoten en te verbeteren tussen de betrokken deelnemers zodat een maximaal voordeel kan gehaald worden uit de belangrijke opportuniteiten die ontstaan door de groene wegen te verbinden met de UNESCO erfgoedsites;
7. het belang doen inzien bij de betrokkenen van de promotie en de marketing van de groene wegen verbonden met de UNESCO sites door de nieuwste, meest geschikte technologie en tools in te zetten om de bezoekers te informeren en hun belevenis te vergroten. Het aanmoedigen van het organiseren van ateliers en vergaderingen om de meeste geschikte beschikbare tools te leren kennen en gebruiken, aangepast aan de diverse plaatselijke omstandigheden;
8. te werken aan het aantrekken van meer bezoekers voor de culturele UNESCO sites bij de liefhebbers van de groene wegen en de bezoekers van de UNESCO sites aanmoedigen om ook de groene wegen te gebruiken. Dit kan door de waarde van het culturele erfgoed te benadrukken en de bewustwording te vergroten dat het nodig is om deze waardevolle bestemmingen te respecteren en te behouden, om de lokale bevolking en de traditionele activiteiten in ere te houden;
9. innoverende acties te promoten die overgenomen kunnen worden door andere groene wegen verbonden met UNESCO erfgoedsites. Het idee is toeristen aan te moedigen groene wegen en UNESCO sites te bezoeken door middel van niet-gemotoriseerde vervoersmiddelen, zoals te voet of met de fiets. Het herinterpreteren van het waardevolle erfgoed langs de route door gebruik te maken van technologie gelinkt aan de creatieve en culturele industrie op de UNESCO sites. Dit geldt ook voor het culturele of natuurlijke erfgoed in de buurt

Voorstel

van de groene wegen en voor de groene wegen zelf met de bewaarde infrastructuur en gebouwen (augmented reality, 3D-beelden);

10. enquête / tellingen bij de bezoekers aanmoedigen zodat de impact kan gemeten worden op het UNESCO-toerisme + groene wegen en strategieën ontwikkelen om duurzaam toerisme te promoten in de streek. De interesses van de bezoekers leren kennen om aan al hun verwachtingen te beantwoorden.

Deze verklaring mee onderschrijven kan voor:

- lokale, regionale, nationale en Europese besturen;
- de instanties die verantwoordelijk zijn voor het bestuur van de groene wegen, de spoorwegen, de kanalen en de boswegen;
- de instanties van de UNESCO;
- de privésector, in het bijzonder kmo's gelegen in de nabijheid van groene wegen en UNESCO erfgoedsites of zij die werkzaam zijn in de buurt.

Deze verklaring werd voorgelegd tijdens het congres « Greenways Heritage: UNESCO sites and greenways, a common destination » te Guimarães (Portugal) op 29 november 2018 in het kader van het GREENWAYS HERITAGE-project en naar aanleiding van het Europese Jaar van het Cultureel Erfgoed.

Ze werd ondertekend door de deelnemers aan het congres. Andere organisaties gelinkt aan het Greenways Heritage-project hebben zich hier ook bij aangesloten. We zetten de verspreiding van de verklaring voort en zoeken steun bij instanties die geïnteresseerd zijn om deze verklaring te ondersteunen.

Het GREENWAYS HERITAGE-project maakt deel uit van het COSME-programma van de Europese Unie en loopt van mei 2018 tot oktober 2019.

Informatie over het project is beschikbaar op www.greenwaysheritage.org.

Co-funded by the COSME programme
of the European Union

ASSOCIATION EUROPÉENNE DES VOIES VERTES
EUROPEAN GREENWAYS ASSOCIATION
ASOCIACIÓN EUROPEA DE VÍAS VERDES

Deze actie maakt deel uit van het project "GREENWAYS HERITAGE" dat gefinancierd wordt door het COSME-programma van de Europese Unie (2014-2020). De inhoud van deze nota geeft enkel de visie weer van de auteurs en valt volledig onder hun verantwoordelijkheid; het mag niet beschouwd worden als een weergave van de visie van de Europese Commissie en/of het Uitvoerende Agentschap voor Kleine en Middelgrote Ondernemingen of enig ander orgaan van de Europese Unie. De Europese Commissie en

Voorstel

het Agentschap dragen geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik dat wordt gemaakt van de informatie die het bevat.